ABDULLAH ER-RAZÎ

Evliyânın büyüklerinden. Künyesi, Ebû Muhammed olup, ismi Abdullah bin Muhammed bin Abdullah bin Abdurrahmân eş-Şa'rânî'dir. Aslen Reyli'dir. Fakat Nişâbûr'da doğmuş ve orada yetişmiştir. Ebû Muhammed künyesi ile tanınmıştır. Çok zor riyâzetler çekmişti. Çok hadîs-i şerîf ezberlemiş olup, hadîs ilminde kuvvetli bir âlimdir! 310 (m. 922) senesinde vefât etmiştir.

Abdullah er-Râzî; Nişâbûr'da Ebû Osman Hayrî'den, Horasan'da; Muhammed bin el-Fadl el-Belhî, Yûsuf bin Hüseyn er-Râzî ve Ebû Ali el-Cürcânî'den, Irak'ta; el-Cüneyd bin Muhammed, Ruveym bin Ahmed ve Semnûn bin Hamza'nın derslerine devam etmiş, onlardan ilim öğrenmiştir.

Muhammed bin Hüseyn şöyle anlatır: "Abdullah er-Râzî, kusurlarını bilen insanlar, neden doğru yola dönmezler? şeklindeki bir soruya şu cevâbı verdi: "Çünkü onlar ilimleriyle övünüyorlar. Fakat ilimleriyle amel etmiyorlar, zâhirle uğraşıyorlar. Batının edebleri ile meşgûl olmuyorlar. Bunun için Allahü teâlâ bunların gözlerini kör etti. Doğruyu göremez hâle getirdi. Duygularını ibâdetten aldı. Bundan dolayı yanlış yola bağlanıp kaldılar."

Bir zât Abdullah er-Râzî'ye bana bir duâ öğret de okuyayım deyince; ona şu duâyı okumasını söyledi: "Ey Allahım! Bize ma'rifetin hakîkatini ihsân et! Seninle aramızdaki hareketlerimizi, emirlerine göre düzeltmemizi sağla! Sana hüsn-i zanda bulunmamızı ve her iki âlemde bizi sana yaklaştıracak amelleri yapmamızı nasîb et!"

Abdullah er-Râzî buyurdu ki: "Ârif, ibâdet ve amelinde, kulun rızâ ve beğenmesini değil, yalnız Allahü teâlânın rızâsını düşünür."

"Ma'rifet, Allahü teâlâ ile kul arasındaki perdeyi kaldırır." "Hâlinden şikâyet ve gönül darlığı, ma'rifetin azlığından gelir." "Allahü teâlâ ile kul arasında perde olan şey dünyâdır." "Kullar arzularına, ancak Allahü teâlânın ihsaniyle kavuşabilirler."

"Kulların en aşağısı, namazını ve tesbihini kendi gözünde büyülten, yaptığı ibâdetler sebebiyle, Allahü teâlâ katında kıymeti olduğunu zanneden kimsedir. Eğer Allahü teâlânın ihsânı ve rahmeti olmasaydı, Peygamberlerin (aleyhimüsselâm) işlerinin bile ne kadar zor olduğu görülürdü. Nasıl böyle olmasın ki, Peygamberlerin en üstünü ve Allahü teâlâya en yakın olan Resûlullah (aleyhisselâm) bile, Allahü teâlânın rahmetinin kendisini örttüğünü buyurmuşlardır."

"Kulluğun en güzeli, Allahü teâlânın verdiği ni'metler karşısında, şükr etmeye âciz olduğunu bilmesidir."

“Dünyâdan yüz çeviren kimse, Allahü teâlânın emrettiği işlerle meşgûl olur.” “Sabrın alâmeti, şikâyeti terk ve kendisine gelen belâları gizlemektir.”

□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□

1) Tabakât-üs-sûfiyye sh. 288

2) Risâle-i Kuşeyrî sh. 170

3) Tabakât-ül-kübrâ cild-1, sh. 119

4) Nefehât-ül-üns sh. 271